

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
1.K.32.719/2018/22.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/ 0 1 5 7 8 - 0 / 2019	
Érkezett: 2019 OKT 0 1.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 14 db	

V É G Z É S

██████████ felperesnek Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatósága alperes ellen közigazgatási jogvita (BPM-ÁHI/709-11/2018.) elbírálása iránt indított perében a bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 34/A. § (2) bekezdésének 2015. június 12. és 2018. december 31. között hatályban volt szövege alaptörvény-ellenességének megállapítását, továbbá annak kimondását, hogy a fent hivatkozott rendelkezés a jelen perben nem alkalmazható.

A bíróság a peres eljárást az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig felfüggeszti.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

Az alperes a felperes által fenntartott ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ (a továbbiakban: intézmény) vonatkozásában a 2016. január 1. napjától 2016. augusztus 31. napjáig terjedő időszakra a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény (2016. évi Kvtv.) alapján folyósított támogatás igénybevételenek jogszerűségére és szabályszerűségére irányuló hatósági ellenőrzést folytatott le 2018. február 1. és 7. között.

Az ellenőrzés megállapításai alapján alperes meghozta a BPM-ÁHI/709-11/2018. számú határozatát, melyben – különböző hiányosságok miatt – összesen 17.918.050 Ft visszafizetési kötelezettséget állapított meg a felperes terhére. A visszafizetési kötelezettség túlnyomó hányadát alperes arra tekintettel állapította meg, hogy a felperes esetében a nappali rendszerű oktatásban résztvevő tanulóinak a létszáma három tanítási év átlagában 0 fő volt, erre tekintettel a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (Sztv.) 34/A. § (2) bekezdése alapján a szakközépiskola szakképzési évfolyamon felnőttoktatás keretében történő képzésnél a 13. évfolyamon igazolt létszámot nem vette figyelembe.

Felperes a döntéssel szemben 2018. június 20. napján keresetet terjesztett elő, melyben kérte a határozat megsemmisítését. Előadta, hogy alperes a vonatkozó jogszabályhelyet tévesen alkalmazta az intézményre, figyelemmel arra, hogy az intézményben nappali rendszerű iskolai oktatás egyáltalán nem folyik. Álláspontja szerint az Sztv. 34/A. § (2) bekezdése kizárólag azokra a szakképző iskolákra vonatkozik, amelyek nappali rendszerű iskolai oktatást és felnőttoktatást egyaránt végeznek, ugyanis csak ennél az iskolatípusnál értelmezhető a nappali rendszerű oktatásban és a felnőttoktatásban részesülők egymáshoz viszonyított aránya.

Rámutatott, hogy az Sztv. 34/A. §-át a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény és az azokkal összefüggő tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi LXVI. törvény (Módtv.) 41. §-a iktatta be a törvényszövegbe. A Módtv. 41. §-ához fűzött indokolás szerint „annyi tanulót képezhet felnőttoktatás keretében a nem

állami fenntartású szakképzési intézmény, amennyi tanulót nappali képzés keretében oktat” (T/4475 törvényjavaslat). Álláspontja szerint az indokolás szerinti „nappali képzés” fogalmába a felperes által folytatott nappali képzés munkarendje szerinti képzés is teljes mértékben belefér.

Előadta, hogy jogszerűen végzi a szakképzést kizárólag felnőttoktatás keretében, ennek alátámasztására hivatkozott az Sztv. 33. § (1) és 84. § (5) bekezdésére, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Köznev. tv.) 7. § (1) bekezdés f) pontjára, 13. § (1) bekezdésére, 60. § (5) és (7) bekezdéseire. Rámutatott, hogy rendelkezik érvényes működési engedéllyel, illetve Budapest Főváros Kormányhivatala által aláírt, érvényes szakképzési megállapodással. Álláspontja szerint az Sztv. 34/A. § (2) bekezdése nem az intézmény állami támogatására vonatkozó követelmény, hanem általános működési szabály, melynek vizsgálata nem az alperes, hanem a kormányhivatalok hatáskörébe tartozik, ugyanakkor a kormányhivatal részéről a működési engedély visszavonására, illetve a szakképzési megállapodás felmondására egyáltalán nem került sor.

Felperes keresetlevelében előadta továbbá, hogy amennyiben az Sztv. 34/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést az általa fenntartott intézmény vonatkozásában is alkalmazni kellene, abban az esetben sem lehet alkalmazni a 2015/2016-os tanévre. Álláspontja szerint a vonatkozó rendelkezésben szereplő három tanítási év átlagának kiszámolása során kizárólag a Módtv. hatályba lépését követő tanítási évek átlagát lehet figyelembe venni, tehát 2016. évben értelemszerűen még nem alkalmazandó ez a módosítás.

Álláspontja szerint ezt támasztja alá az is, hogy első alkalommal a 2017/2018. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2017/2018. tanévben a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjra jogosító szakképesítésekről szóló 317/2016. (X. 25.) Korm. rendelet 2. § (5) bekezdése írta elő, hogy a nem állami fenntartók által az e rendelet szerint beiskolázottak megyékre és a fővárosra lebontott létszámának legfeljebb 50%-a lehet felnőttoktatás, figyelembe véve az Sztv. 34/A. § (2) bekezdésében foglaltakat is. Sem a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről szóló 297/2015. (X. 13.) Korm. rendelet, sem a 2015/2016-os tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2015/2016-os tanévben induló képzésekben szakiskolai tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítésekről szóló 13/2015. (II. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szakmaszerkezeti rendelet) nem tartalmazott ilyen tartalmú rendelkezést. Álláspontja szerint a határozat az Sztv. 84. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is sérti, hiszen alperes megvonta felperes állami hozzájárulásra való jogosultságát, miközben a felperes olyan képzéseket folytatott, amelyekre vonatkozóan a Kormány érvényes finanszírozási döntést hozott a 2016. évre vonatkozóan.

Felperes keresetlevelében indítványozta, hogy a bíróság kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál az Sztv. 34/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe való ütközés miatt. Álláspontja az adott rendelkezés azért ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével (jogállamiság elve), mert azt a törvényalkotó úgy léptette hatályba, hogy nem biztosított kellő felkészülési időt az érintettek számára az új törvényi szabályozása rendelkezéseinek alkalmazására, illetve a rendelkezés a normavilágosság követelményeinek sem felel meg. Álláspontja szerint abból a szempontból is Alaptörvény-ellenes lehet a jogszabályi rendelkezés, hogy az a nappali rendszerű oktatásban, illetve a nappali oktatás munkarendjében való képzésben résztvevők indokolatlan megkülönböztetését valósítja meg.

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
1.K.32.719/2018/22.

Az Sztv. 34/A. § (2) bekezdésének 2015. június 12. és 2018. december 31. napja között hatályos szövege szerint a nem állami fenntartó által fenntartott szakképző iskolában folyó felnőttoktatásban részt vevők létszáma nem haladhatja meg a nappali rendszerű oktatásban részt vevő tanulók – hivatalos októberi statisztikai létszám alapján három tanítási év átlagában számított – létszámát. A felnőttoktatásban részt vevők létszámába nem számít bele a 84. § (5) bekezdés szerinti döntésben foglaltakat meghaladó, állami intézményfenntartótól kizárólag felnőttoktatás céljára átvett keretszámmal megegyező létszám.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdése szerint Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.

Az Alaptörvény XI. cikk (1) és (2) bekezdései értelmében minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez. Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdése értelmében a szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

A bíróság álláspontja szerint a vitatott jogszabályhely Alaptörvény-ellenességét az alábbiak támasztják alá:

A bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy az Sztv. 34/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés – figyelemmel arra, hogy nem az Sztv. finanszírozási szabályokat tartalmazó XX. fejezetében helyezkedik el – nem finanszírozási szabály, hanem a nem állami fenntartó által fenntartott szakképző iskolákra vonatkozó általános működési szabály, a jogalkotó ezzel a rendelkezéssel gyakorlatilag arra kötelezte a szakképző iskolákat, hogy legfeljebb annyi tanulót vehetnek fel felnőttoktatásra (tekintet nélkül arra, hogy az nappali, levelező vagy esti oktatás munkarendje szerint zajlik), ahányat nappali rendszerű oktatásra. Ugyanakkor a Köznev. tv. 2016. augusztus 31. napjáig hatályos 12. § (1) bekezdése, illetve az Sztv. 22. § (7) bekezdése továbbra is lehetővé tette, hogy a szakközépiskolákban kizárólag szakképzési évfolyamok működjenek, tehát – felpereshez hasonlóan – nappali rendszerű oktatást egyáltalán ne folytassanak.

Fentiekre figyelemmel a bíróság álláspontja szerint megállapítható, hogy az Sztv. 34/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés nem tesz eleget az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból levezethető normavilágosság elvének.

Ugyancsak sérti a rendelkezés az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését azáltal, hogy a jogállamiság szerves részének tekinthető kellő felkészülési idő követelményét sérti.

A bíróság ekörben rögzíti, hogy a 2015. június 8. napján hatályba lépett Módtv. a 2015. június 4-i Magyar Közlönyben jelent meg, az Országgyűléshez a törvényjavaslat 2015. április 21. napján került benyújtásra. Ugyanakkor a középiskolai felvételi eljárás – a 2014/2015. tanév rendjéről és az egyes oktatást szabályozó miniszteri rendeletek módosításáról szóló 35/2014. (IV.30.) EMMI rendelet 2. mellékletében foglaltak alapján – gyakorlatilag 2015. április 22. napjára már lezárult, hiszen eddig kellett a Felvételi Központnak kialakítani a végeredményt. Nyilvánvaló tehát, hogy a felperes már a törvényjavaslat benyújtásakor sem volt abban a helyzetben, hogy – korábbi működési modelljét alapvetően módosítva – a 2016/2017. tanévre nappali rendszerű oktatást indítson, megfelelő a módosított rendelkezésben foglalt előírásnak. Ugyanakkor a Szakmaszerkezeti rendelet felperes részére több megyében biztosított – az oktatás munkarendjétől független – keretszámokat korlátozottan támogatható szakképesítésekre. A bíróság hangsúlyozza, hogy a Szakmaszerkezeti rendelet 3. §-ában foglaltak értelmében a keretszámok betöltése nemcsak joga, hanem kötelessége is volt a felperesnek, amely kötelezésnek azonban a felperes a módosított rendelkezés betartása esetén – önhibáján kívül – nem tehetett volna eleget.

A bíróság álláspontja szerint létezik olyan értelmezése az adott jogszabályi rendelkezésnek, amely a felkészülési idő követelményének sérelmével nem jár. Ha akként értelmeznénk a rendelkezést, hogy csak a Módtv. hatálybalépését követő tanévek átlagát kell figyelembe venni (gyakorlatilag tehát első alkalommal a 2017/2018. tanévben kell ezen feltételnek megfelelniük a szakképző iskoláknak), a kellő felkészülési idő követelményének sérelme nyilvánvalóan nem merülne fel. A bíróság ugyanakkor rámutat, hogy ezen értelmezésnek akadálya, hogy a Kúria több ítéletében is jogszerűnek találta a rendelkezés 2015/2016. tanévben történt alkalmazását. A Kfv.IV.35.466/2018/4. számú ítélete szerint nem helytálló, „hogy a tényállási elemek teljessége először a 2018-as évben valósulna meg, mert akkor állnak a szükséges adatok mind a támogatási kérelmet benyújtó felperesek illetőleg támogatási kérelmeket elbíráló, illetőleg a támogatások elszámolását ellenőrző alperesnek a rendelkezésére. Az adatok a megelőző évekre ugyanis rendelkezésre állnak, a támogatásnak statisztikai adatokon alapuló számítása alkotmányosan nem kifogásolható, a jogkorlátozásra vonatkozó visszaható hatállyal pedig a számítási mód az előbbieket szerint nem hozható összefüggésbe.” A bíróság megjegyzi, hogy felperes a Kúria ezen ítéletével szemben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, ügyszáma: IV/01161/2019.

A Kúria másik, Kfv.IV.35.104/2019/8. számú ítéletében – némileg eltérően – akként foglalt állást, hogy „a három év átlagára vonatkozó rendelkezést felmenő rendszerben kell alkalmazni, a 2015/2016. tanévben egy tanévre, a 2016/2017. tanévben két tanév átlagában, a 2017/2018. tanévben három tanév átlagában kell megfelelni a törvényben foglalt aránynak.” A bíróság rámutat, hogy bármelyik számítási módszert alkalmaznánk felperes esetében, egyértelmű, hogy a felperes 2015/2016. tanévben – korábbi években folytatott nappali tagozatos oktatás hiányában – semmiféleképpen nem lenne jogosult felnőttképzésre tanulókat beiskoláznai.

A támadott rendelkezés sérti az Alaptörvényben X. cikk (1) bekezdésében rögzített tanítás szabadságát, hiszen azok a nem állami fenntartású szakképző iskolák, amelyek eddig kizárólag felnőttoktatást végeztek, vagy befejezik tevékenységüket, vagy – legalább egy év kényszerű kihagyás után – kénytelenek lesznek nappali tagozatos oktatást is végezni.

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
1.K.32.719/2018/22.

Ugyancsak sérti a rendelkezés az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésében rögzített tanulás szabadságát, a XI. cikk (1) és (2) bekezdéseiben rögzített művelődéshez való jog szabadságát, illetve a XVI. cikk (2) bekezdése szerinti iskolaválasztás szabadságát, hiszen a 2015/2016. tanévben biztosan, de vélhetően a későbbi években is a tanulóknak kevesebb intézményben lenne lehetőség szakképzésre. A bíróság megjegyzi, hogy a felnőttoktatásban a Köznev. tv. 60. § (3) bekezdése értelmében már 16. életévüket betöltötték is részt vehetnek, ezért látja megalapozottnak az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdésében a szülők számára biztosított iskolaválasztás szabadságának sérelmét.

A bíróság megállapíthatónak tartja a támadott rendelkezéssel kapcsolatban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jog sérelmét. A bíróság rámutat, hogy azok a nem állami fenntartók, akik korábban a kizárólag felnőttoktatást végeztek, a fentiekben levezetettek szerint a 2015/2016. tanévben egyáltalán nem jogosultak új szakképzést indítani, ami nyilvánvaló, hogy sérti tulajdonjogukat, hiszen ezáltal bevételtől esnek el.

Végezetül a bíróság álláspontja szerint a rendelkezés sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt diszkrimináció tilalmát. A bíróság álláspontja szerint nincs alkotmányos alapja annak a megkülönböztetésnek, amely a nem állami fenntartású szakképző iskolák részére olyan plusz követelményt ír elő, amit az állami fenntartású szakképző iskoláknak nem, a szabályozás alkalmas arra, hogy az azonos, egymással összehasonlítható csoportba tartozó jogalanyok között különbséget tegyen.

Mindezekre tekintettel a bíróság az Sztv. 34/A. § (2) bekezdésében foglaltak Alaptörvény-ellenességének megállapítását kezdeményezi az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, X. cikk (1) bekezdése, XI. cikk (1) és (2) bekezdései, XIII. cikk (1) bekezdése és XV. cikk (2) bekezdésében foglaltak vonatkozásában.

Fentiekre tekintettel a bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 32. §-a alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 131. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, egyben a Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontja szerint felfüggesztette a peres eljárást az Alkotmánybíróságnak a jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló eljárás befejezéséig.

A végzés elleni fellebbezési lehetőséget a Pp. 128. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. szeptember 13.

dr. Opor Gergely László s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

